

Ольга Радєва

к.е.н., доцент,

Запорізький національний університет,

Анастасія Гнідкова

студентка,

Запорізький національний університет

ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ В УКРАЇНІ

Загальносвітова тенденція створення єдиного економічного простору і цілеспрямований розвиток національних економік ведуть до об'єктивної необхідності уніфікації бухгалтерського обліку та приведення основних принципів ведення бізнесу у відповідність з міжнародними стандартами. На сьогоднішній момент Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) виступають найефективнішим інструментом підвищення прозорості та зрозумілості інформації, яка створює достовірну базу для визнання доходів і витрат, віддзеркалює існуючі фінансові ризики й дозволяє об'єктивно порівнювати результати діяльності компаній різних країн світу з метою прийняття якісних управлінських рішень.

Більш активне впровадження МСФЗ в Україні – питання часу. Вже сьогодні Міністерство фінансів України поступово вносить зміни до Національних стандартів, наближуючи їх до міжнародних та зменшуючи прогалину між вітчизняною системою обліку та загальноприйнятою міжнародною.

Вивчення і впровадження міжнародних стандартів є необхідним для розвитку економічних відносин України із зарубіжними країнами. Найхарактернішою закономірністю сучасного світу є величезне зростання зовнішньоекономічних зв'язків країн із різним ступенем розвитку. Господарське зближення націй дедалі більше впливає на темпи і характер економічного та соціального розвитку, загальний економічний і політичний стан, тому міжнародні економічні відносини є однією з найважливіших сфер сучасного життя. Становлення та розвиток цих відносин – безпосередній результат поступової інтернаціоналізації виробництва і формування ринку.

Для України впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності є досить важливим кроком при виході на світовий ринок. Головним чином це дозволяє зробити ведення бухгалтерського обліку відповідним до світових стандартів, звітність українських підприємств стане зрозумілою та зіставною для іноземних користувачів, що призведе до більш тісного та активного співробітництва.

Тенденція до глобалізації ринків капіталу робить необхідним створення єдиної системи фінансового обліку. Усвідомлення цієї необхідності є важливим кроком вперед у напрямку до впровадження міжнародних стандартів обліку та аудиту. В іншому випадку подальший розвиток міжнародних ринків капіталу ставиться під питання, оскільки різноманітність систем обліку ускладнює вибір ефективного об'єкта для інвестування.

При застосуванні МСФЗ виникають певні труднощі, пов'язані з регулюванням, мотивацією, культурою та менталітетом, масштабом, освітою, перекладом, доступністю вмісту, їх складністю та структурою. Однак, використовуючи наведений досвід пострадянських країн Україна може зробити все для уникнення помилок інших країн, та використати їх позитивний досвід у впровадженні МСФЗ враховуючи ще й особливості власної країни.

Перехід до складання звітності за міжнародними стандартами є одним із раціональних шляхів удосконалення бухгалтерського обліку, оскільки концепція створення міжнародних стандартів ґрунтується на створенні єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та увібрала всі найкращі якості міжнародного досвіду ведення бухгалтерського обліку. Проте це є ефективним лише для тих підприємств, які мають намір вести підприємницьку діяльність не тільки в Україні, але й за кордоном.

Використання фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами мають ряд переваг:

– об'єктивність, зіставність та відповідність потребам користувачів фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами;

– задоволення потреб користувачів фінансової звітності;

– полегшення процесу гармонізації стандартів шляхом зіставності і прозорості, незалежно від країни або галузі;

– сприяння підвищенню довіри і зрозумілості серед іноземних користувачів;

– доступ до міжнародних ринків капіталу [1].

Фінансова звітність підприємств різних країн світу має певні відмінності, обумовлені соціальними, економічними і політичними чинниками. Відмінності в підходах до змісту фінансових звітів значно

ускладнювали аналіз інформації і ухвалення рішень в умовах розвитку міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізації фінансових ринків.

МСБО в Україні застосовують підприємства, чії інвестори зацікавлені в їх складанні, а також компанії, що бажають одержати кредит у банках, які вимагають звітність за МСБО, або вийти на міжнародні фондові ринки.

МСБО не є домінуючими над законодавчими актами, які регулюють складання фінансової звітності в певній країні. На сьогоднішній день МСБО використовуються:

- як основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах світу;
- як міжнародний базовий підхід для тих країн, які розробляють свої власні вимоги;
- фондовими біржами і регулюючими органами, які вимагають або дозволяють іноземним емітентам надавати фінансові звіти відповідно до МСБО;
- наднаціональними органами, такими як Європейська комісія;
- Світовим банком, який вимагає від позичальників надання фінансової звітності відповідно до МСБО;

- великою кількістю підприємств [2, с. 183].

Практика свідчить, що ухвалення і дотримання МСБО забезпечує:

- зменшення ризику для кредиторів і інвесторів;
- зниження витрат кожної країни на розробку власних стандартів;
- поглиблення міжнародної кооперації у сфері бухгалтерського обліку;
- однозначне розуміння фінансової звітності і зростання довір'я до її показників у всьому світі [1].

Визначається чотири способи впровадження МСФЗ в окремій країні:

- повне прийняття;
- офіційне застосування;
- адаптація;
- спосіб схвалення.

Україна до цього часу дотримувалася адаптаційної політики замість повного прийняття. Було розроблено вітчизняні П(С)БО, які не суперечать міжнародним стандартам. Впровадження МСФЗ відбувається поетапно.

Першим етапом є створення законодавчих та організаційних передумов впровадження МСФЗ. Згідно останніх змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансову звітність, складену за національними стандартами, потрібно переводити у фінансову звітність за МСФЗ. Цей процес означає перехід з однієї системи стандартів, принципів та методів обліку в зовсім іншу систему, впровадження якої потребує зміни облікової політики згідно МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Другим етапом впровадження МСФЗ є адаптація національної нормативно-правової бази бухгалтерського обліку, на якому можуть виникнути проблеми, пов'язані з низькою якістю облікової інформації та неузгодженістю методик обліку фінансових інструментів. Використання МСФЗ для малих підприємств є більш економним через менший обсяг необхідної інформації за рахунок того, що керівництво самостійно оцінює, які методи відображення господарських операцій повніше подадуть інформацію про підприємство, використовуючи пояснення, що доповнюють та розкривають таку інформацію.

Третім етапом є державне регулювання, яке здійснюється в умовах існуючої правової системи. Регулювання вітчизняних П(С)БО відрізняється від регулювання МСФЗ.

Четвертим етапом вирішення проблем впровадження МСФЗ має стати розширення міжнародного співробітництва та застосування світового досвіду.

Що стосується нормативного регулювання застосування міжнародних стандартів В Україні, то Законом від 05.10.2017р. №2164-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що Міжнародні стандарти фінансової звітності з 1 січня 2018 року для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності обов'язково застосовують підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [5].

Отже, практика застосування міжнародних стандартів в Україні має свої переваги і вони незаперечні для більшості користувачів фінансової звітності. Міжнародні стандарти можна розцінювати

як інструмент глобалізації економіки й світових господарських зв'язків. Принципи, закладені в порядок формування звітності згідно з міжнародних стандартів, роблять її адекватнішою й здатною відобразити справжній майновий і діловий стан організації. У зв'язку із цим цінність МСБО та МСФЗ важлива не тільки для іноземних, але й для національних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Корчак В. С. Переваги складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. URL: <http://konf.amsfo.com.ua/perevagi-skladannya-finansovo%D1%97-zvitnosti-za-mizhnarodnimi-standartami/> (дата звернення: 06.10.2019).
2. Ціцька Н. Є. Етапи впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. 2014. Вип. 46. С. 182 -185.
3. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 р. №1315-VII. *Відомість Верховної Ради України*. 2014. №31. ст. 1058. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 06.10.2019).
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010 (дата звернення: 06.10.2019).
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. *Відомість Верховної Ради України*. 1999. №40. ст. 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 06.10.2019).